

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, május 8.

Országos időlopás.

A képviselők nembánomsága már annyira fokozódott, hogy már határozatképes számban sem verődnek össze.

A minapi ülést abba kellett hagyni, mert a Ház nem volt határozatképes.

A budget letárgyalása óta a Háznak nem volt egyetlen tisztességes ülése. Közbeszó hosszabb-rövidebb szünetekkel tartanak negyed-, fél- vagy egy órás üléseket és a tisztelt képviselő urak nem tartják érdemesnek ezekre az inczifinczi ülésekre elmenni.

Mindennap, akár van ülés, akár nincs; akár 10 percig, akár 4 óráig tart az ülés az országnak tizezrekbe kerül, a honatyák ezzel mit sem törődnek. Az ország hadd dobja ki a pénzt; ők nem azért törték magukat a mandátum után, hogy az országot szolgálják, hanem azért, hogy vagy a hiúságokat kielégítsék, vagy utat nyissanak maguknak kerepléshez, hivatalhoz és vagyonhoz.

A becsület főbérői nem tekintik tisztességtelen dolognak, hogy megcsalják az egész országot. A választás előtt önfeláldozó törvényhozói tevékenységet ígérni és a választás után évekig a Házban nem mutatkozni: ez becsületes dolog.

Az orfeumban egy megállapított rendez-vousra el nem menni: ez becstelenség.

Ilyen az u. n. politikai morál, mely csak annyit követel, hogy az ember gavallér és ur legyen a kaszinó felfogása szerint, de éppenséggel nem, hogy az

ember becsületesen teljesítse kötelességét a nép kívánsága szerint.

414 igazolt magyar és 40 igazolt horvát képviselőből nem verődött össze még a 400-nak fele sem. Több mint 400 képviselő maradt távol ebből az ülésből és ha nincs valami botrány a napirenden, rendesen háromszáznál több nincsen sehol.

Lesz vagy 200 olyan is, a ki nemcsak a képviselőházba nem jár, hanem azt sem tudja, merre van a kerülete. A választás óta tisztára elfelejtette.

S ez nem is lehet másképp egy osztályparlamentben, melyet néhány ember képe a központból alkotnak össze. Maguk a választók vakon szaladnak a központ kiküldöttjei után, föltéve, hogy ezek győzik pénzzel a szabad népakarat nyilvánulásának megvásárlását.

És a szabadelvű pártkörben még tréfáló kedvük van és bosszantják az öreg elnököt, mert tegnap véletlenül ő is hiányzott. Sirnának inkább és jajveszkelnének saját hanyagságukon és lelkiismeretlenségükön.

Katalogust kellene olvasni a honatyáknak, akár csak a vásott iskolás fiuknak. Majd sietnek valamennyien magukat igazolni, hogy el ne essenek a garastól. Ez az igazolás persze szintén csak komédia lesz, mert csak nem fogja senki komolyan követelni egy nagyságos képviselőtől, hogy uri mulatozásait árulja el és a házszabályok kívánalma szerint tényleg árulja el, hogy hol lopta az ország idejét?

De azért nyugodtak vagyunk. Jönnek az új választások és a parlament megint csak a régi fog maradni, meri a fuvardíjak megállapításával törvényesen szank-

cionálva van az etetés-itatás és nyílt vesztegetés.

Most már igazán csak pénzzel lehet a Házba bejutni, a mi annyit tesz, hogy a parlament még selejtebb lesz, mint a milyen ma. Hiszen annak nincsenek kötelességei a haza iránt, a ki magának a mandátumot megvette.

Kifizette, punktum!

Az új választások előtt jó lesz ezt meggondolni a belügyminiszternek.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, melynek az elnöki előterjesztéseken kívül egyedüli tárgya volt, a főrendi delegátusok megválasztása.

Rendes tagok lettek: Gróf Apponyi Lajos, báró Beöthy Zsigmond, Brankovics patriárka, gróf Cziráky Antal, Ernusz Kelemen, herceg Eszterházy Miklós, Gál József, báró Harkányi Frigyes, gróf Keglevich István, Knezevich Szvetozár, Lukács Antal, báró Nikolics Fedor, örgróf Pallavicini Ede, báró Rudnyánszky József, Samassa József érsek, gróf Szapári Gyula, gróf Széchenyi Imre, báró Wodiáner Albert, gróf Zichy Antal.

Póttagok: Firczak Gyula püspök, Leszkáry Gyula, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Széchenyi Imre, gróf Károlyi Imre, gróf Keglevich Oszkár.

Politikai hírek.

Budapest, május 8. Az igazságügyi bizottság Szilágyi Dezső elnöklésével tartott mai ülésében tárgyalás alá vette s érdemleges változtatás nélkül elfogadta az 1899. évi 15. t. cikk kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Zene a sötét éjben.

Irta: Hantke Emil.

Mielőtt a hurokat megpengetném, ezeket tartozom tájékoztatásul kijelenteni:

1. Személyek. Diákok és felső lányok vegyest.

2. Szintér. Pusztadomb, különösen a »Georgina« korcsma.

3. Idő. A jelenkor.

És még egyet!

A pusztadombi leányok igen kedvesek és szépek, a diákok pedig igen igen nagy gézengúzok voltak.

De hogy már a függőnyt is fellebbenthessem, azt is elárulom, hogy a legszebb és legkedvesebb pusztadombi leány Potacsek Olga volt, a leggézengúzabb diák pedig Bakator Gedeon.

A két személy közt az összefüggést úgy kell elképzelni, hogy Bakator Gida már rég ideje érdekelt felének vallja Potacsek Olgát.

Most már megindulhat a dolgok folyása.

A nyugovó nap nyugodtan lövelé sugarait egy fötéri, jó kinézésű házra, melynek homlokzatán ékesen díszelgett a felírás: Potacsek Venczel vendéglője a »Georginához.«

A diákok előtt arról volt nevezetes a »Georgina«, hogy jó bort mértek benne. Ez kölcsönzött érdekeltséget és vonzó vágyat Bakatornak is, na meg a gyönyörű Olga.

Nem volt nap, hogy egy pohár sörre be ne tért volna. S ha ilyenkor sikerült meglátnia őt, őt a ki szíve minden zegét-zugát bírja, kimondhatatlan boldog volt és . . . és megint megivott egy pohár sört.

Szerelme a sörfogyasztással együtt növekedett.

Engedjék meg, hogy Bakator szerelméről rövid kitérőt vehessek az iskolai szabályokra.

Öreg urak, kik sör és szép lány helyett, ambrósiával meg vestaszűzekkel foglalkoznak, olyan paragrafust hoztak, mely tiltja a diákságnak kávéházakba, vendéglőkbe és cukrázdákba való járkálást, még tekézés szempontjából is.

A Georgina kertjében pedig remek jó tekepálya, még hozzá fedve, állott a közönség rendelkezésére. És minthogy tiltva volt fölkeresni, természetes, hogy minden szabad délutánukat ott töltötték a diákok. Elment tehát Bakator is, és tekézett mint egy kálmándi sváb. Az szokott úgy tekézni, hogy csak azután nézi meg hová megy a golyó, mikor már kilökte.

Május elseje előtti délután volt. A másnap

szabad, természetes, hogy a Georgina kuglizója tele volt diákokkal.

Az egyik játszma végén magába maradt a bal dáma. Ettől a dobástól függött a párt sorsa és ezt a dobást Bakatornak kellett megkísérletezni. Eszébe jut a kálmándi sváb; valami különös ambíció szállja meg erre. Megpróbálja kezében a golyót, leguggol ötször-hatszor, de a dáma még mindig áll. Hja persze ki is kell dobni. Meg is teszi . . . de abban a perczen szeméi a fölülmulhatatlan Olgát látják meg.

Szive egyszerre nagyot dobbant, de utánna még nagyobb dobbanás, kiabálás, éljen, nem gílt féle zürzavar, veszekedés, láрма és Bakator csak akkor kezd eszmélni.

A szerencsétlen golyó pályát tévesztett. A szent is tudja hogy, de pálya helyett egy erős lökés folytán a csatornán ment fel, a doból kigurult és hátulról ütötte le a bal dámát.

Persze nagyra volt azután favágói tudományával. De az ellenpárt nem respektálta, övéi nem hagyták, úgy hogy olyan zürzavar lett belőle, hogy abba hagyták a játékot. Elszéledtek a kerti asztaloknál, úgy hogy olyan türes lett a kuglizó, mint a kulacs, ha három kántor kezén megy keresztül.

Bakator mint rendesen sörre szomjuhozott. A sör kívánása pedig rögtön felköltötte benne a vágyat, Olgát színről-színre látni.

Bement tehát a terembe.

és a Ház elé terjesztésével *Engelmayer József* előadót bizta meg.

A képviselőház *penzügyi bizottsága Falk Miksa* elnöklésével ülést tartott az új királyi zálogházi épület emeléséről szóló törvényjavaslat tárgyában. Szabó Imre, Hegedűs Sándor, Neményi Ambrus felszólalása után a javaslatot érdemleges módosítás nélkül elfogadták, ugyancsak a magyar-román határvonalon felállított határjelek kicseréléséről szóló törvényjavaslatot.

Az osztrák Reichsrath.

Ma az osztrák Reichsrath ismét megnyílt, persze már délre járt az idő, mikor a megnyitásra került a sor és így nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az ülés lefolyásáról részletes tudósítást közölhessünk, a mi különben sem fontos, miután az első nap rendszerint formalitásokkal telik el. De ha történnék is lényegben valami, az sem volna fontos, mert már is bizonyos, hogy a Reichsrath működéséből nem lesz semmi. A csehek obstruálnak és ezzel vége. Legföljebb a kvótabizottságot fogják megválasztani és azután mennek ismét haza és folyik tovább a alkotmányos kormányzás 14. §-sal. A megnyitást a cseh tárczanélküli miniszter lemondása előzte meg, a mi világos előjele a csehek obstrukciójának.

Körber miniszterelnök három törvényjavaslatot terjesztett a Reichsrath elé:

1. A nyelvi viszonyok szabályozásáról a csehországi hatóságoknál.

2. Kerületi hatóságok létesítéséről Csehországban.

3. A nyelvi viszonyok szabályozásáról a morvaországi hatóságoknál.

A Csehországra szóló javaslat 30 §-ból áll és három nyelvi területet állapít meg, tisztára cseh nyelvűt, tisztára német nyelvűt és vegyes nyelvűt. A nyelvi elkülönítése e területeknek 1901-ig viendő keresztül. Egynyelvű területeken az illető terület nyelve a hivatalos nyelv is. Oly felek, a kiket nem képvisel ügyvéd, írásbeli beadványt más nyelven is nyújthatnak be a végzés aztán a beadvány nyelvén történik meg. A szóbeli eljárás az illető terület nyelvén megy végbe. A jegyzőkönyv mindig a hivatalos nyelven vezetendő.

Vegyes nyelvű hatóságoknál a külső szolgálati érintkezés a fél nyelvén történik meg. E tekintetben az ország két nyelve teljes paritásban van. A belső szolgálatban egynyelvű hatóságoknál a hivatalos nyelv használandó, vegyesnyelvűeknél a fél beadványának megfelelő nyelv.

Katonai hatóságokkal szemben továbbra is a német nyelv használandó.

Csehországban tíz kerületi kormányt létesítenek. Három tisztára németet, öt tisztára csehét és két vegyesnyelvűt. Hatáskörükbe azok az ügyek tartoznak, melyek eddig első- és másodfokúlag a helytartósághoz tartoztak. A kerületi hivatalok végzései a központokhoz főlegbevezhetők.

Morvaországban a külső szolgálat nyelve az illető fél nyelvének felel meg. Morvaország egyes részében a nyelvi elkülönítés van tervbe véve. A mi a hivatalnokok nyelvi képesítését illeti, ugy Morvaországban a szükséglet a tényleges szükséglet szerint ítélendő meg.

Mentő-egyesületek a vidéken.

Az újabb idők humanus intézményei között az első helyen áll a mentő-egyesületek létesítése. Aki látta ezen intézményt Kolozsvárott, vagy még inkább Budapesten, csak a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg azok áldásos működéséről. A budapesti mentő-egyesület az egész kontinensen az első pár év előtt Berlin város polgármestere halmozta el dicsőretekkel s tanulmányozta.

De ilyen mentő-egyesületet csak ott lehet létesíteni, a hol orvosegyetem van.

A belügyminiszter azonban, ha nem oly nagy keretben, de mégis helyén valónak látja a mentő-intézményt az egész országban elterjeszteni s ennek áldása bizonyára érezhető is lesz. Hogy az eszme és az intenzio meleg pártolásra fog találni a közönség körében is, azt biztosítja az intézmény jelmondatában rejlő igazság:

»Mindenkit érhet baleset!»

A mentő-egyesület ügyében a polgármester a következő előterjesztést tette a főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur!

A nagymélt. magy. kir. belügyminiszter f. évi április hó 17-én kelt 15966/VI-a. sz. leiratában újlag elrendelte, hogy tekintettel Nagyvárad város lakosságának nagyobb számára, értelmiségére és a város egyéb viszonyaira az első segélynyújtásának ügye a törvényhatóság területén az 1876. évi XIV. t.-cz. 41. §-ának rendelkezéséhez képest mielőbb szabályoztassék.

Az 1876. évi XIV. t.-cz. rendeli el, hogy népesebb városokban mentő intézetek állítsanak fel, melyek a szükséges mentő eszközök-

kel és gyógyszerekkel ellátandók. A törvény e rendelkezését a hatóságok nem igen vették figyelembe; elégnék tartották, hogy baleseteknél a rendőrség közbenjárását és intézkedéseit vegyék igénybe és ez az oka annak, hogy a tulajdonképeni mentő intézetek az egész országban ez ideig csak Budapesten és Kolozsvárott — és ezek is társadalmi uton — alakultak; e városokban az egyesület működő tagjait az orvosi egyetem hallgatói szolgáltatták. A többi vidéki városok nem követhették ezek példáját, nem rendelkezettek azon egyekkel, kik az első segélynyújtásra — foglalkozásukból kifolyólag hivatva és rendeltetve vannak, — Temesvárott találunk még önálló mentőtársulatot, mely alakuláskor a hatalmasan szervezett országos Vörös Kereszt-egylet temesvári főköjával hozott kapcsolatba és 2000 korona állandó városi segély mellett is csak szerény keretbe és fizetett egyének által tartja fel működését.

A rendszeres segélynyújtás és mentéssel csak az újabb időben kezdenek hazánkban az önkéntes tűzoltó testületek foglalkozni; a székesfehérvári, miskolci, szabadkai és egri tűzoltó-egyletek szerveztek mentőintézményeket: Szegeden és Debreczenben a városi tűzoltóság vétezik a mentéseknél, beteg- és hullaszállításoknál igénybe. Ezen intézmények mindenütt a helyi viszonyok szerint különbözően vannak berendezve és szabályozva.

A belügyminiszter ur adatokat gyűjtött arra nézve, hogy hol és miképen van végrehajtva a közegészségügyi törvény; a beérkezett adatok nem nagyon kedvező képet nyújtottak és ezen okból, de különösen a budapesti önkéntes mentő egyesület indítványára országos értekezletet hívott össze azon célból, hogy ezen értekezleten a mentő-ügy országos szervezése megvitattassék.

Ez értekezleten többen szólottak a kérdéshez, leginkább olyanok, kik már a megalakított különböző mentő intézmények formáját ismertették és helyi szempontból bírálták. Végeredményként az értekezlet azon határozati javaslatot fogadta el:

1. hogy az ország népesebb városaiban mentő intézetek állítsanak fel;

2. hogy a mentési művelést a tűzoltóságra bizassék, illetőleg ez intézménnyel kapcsolatosan szerveztessék; végre

3. hogy a mentő szamaritánus oktatás szigorubbán foganatosítottassék és hathatósabban ellenőriztessék.

Az értekezlet eredménye arról győzött meg, hogy az a mentő ügynek általános és egyöntetű országos szervezéséhez egy lépéssel sem juttatott közelebb; nem is számíthatunk arra hogy az egyöntetű szervezése kormány hatóságilag szabályoztassék, — tehát minden egyes népesebb városnak ezután is saját helyi viszo-

Olga kívül egy árva lélek se volt benne.
— Csókolom a kezeit, drága Olga nagysám!
— Hozta Isten Bakator. Mivel szolgálhatok?
— Oh sohse fárasza magát csekélységgel. Hisz elég nekem ha láthatom...
— Maga előtt a sörös poharat.
— Ugy látszik Olga nagysám nem hisz nekem, mert...
— Hát mit higgyek én magának? Mondott még olyan valamit, a miben kételkedni lehetne?
— Tudja mit?! Ha megengedi ajánlok valamit.
— Kiváncsivá tesz.
— Értsük meg egymást!
— Hát mit nem ért maga rajtam?
— Mit nem? Hát... hát... úgy bánik velem, hogy fel sem vesz...
— Hát hová vegyem? Én ilyent nem is kívánék.
— Eppen ez a baj!
— Micsoda? Ha-ha-ha! Hát maga hova venne engem?
— Az ölembe, csókolom a kezeit.
— Ne bolondozzék Bakator.
— Nem én aranyos Olga.
— Aztán mit csinálnék én a maga ölében.
— Hát élveznénk a legtisztább...
— Márcziusi sört duettbe.

— ... Legalább ne üzzön gunyt belőlem kedves Olga nagysám.
— Na jól van! Hát beszéljen.
— De igazán meghallgat?
— Ha egyszer mondom.
— Tudja édes Olga... én reménytelen szerelmes vagyok. Szerelmem tárgya egy szép és igen kedves angyala az égnek, ki letévedt a földre. Én boldogságomat az ő látásában vélem feltalálni és ő engemet semmibe sem vesz...
— Vagyis az a szivtelen angyal én lennék. Köszönöm Bakator — s kezeit az ég felé nyújtá — már látom, hogy maga egész más-képp gondolkodik rólam.
— Csakhogy már megértett egyszer — s forró csókot akart nyomni a feléje nyújtott kezre.
— Ne bántsa Gida! Végezzünk hamar. — Még betalálnának jönni s gyanus lenne, hogy maga itt benn van, a nélkül, hogy rendelt volna valamit.
— (Kalmár szellem!) Hát kérek egy pohár sört. De elhiszi, hogy szeretem tiszta szivből?
— A sört?
— Azt is, meg magát is!
— Na látom, hogy szent meggyőződésből beszél. Itt a sör. Hiszek szavának. Elég ez? Amit tettem, csak azért történt, hogy hűség-

ról meggyőződjem. És most biztosíthatom, hogy nem hiába remélt.

— Angyall! — kiáltá Bakator és karjaiba akarta zárni, de az ajtó hirtelen kinyílt és az öreg Potacsek lépett be a kertből — kérek egy pohár sört.

A fiukkal úgy állapodtak meg, hogy este muriznak elébb egy csendeset, azután felkerekednek és szerenádot adnak a diák bandával. Lehetőleg minden leány ösmerősnek.

Igaz, hogy az eső elkezdett szép csendesen hullni, de ez nem gátolta őket. Tizenkettő tájban felcizihelődtek. Bakator Gida vitte a nagybőgőt. Tify meg Kátsa a czimbalmot. Már-már odaértek első stációjukhoz a Georinához, mikor Tify a sárban megcsuszott s bele a vízgel telt árokba, czimbalmostul, Kátsástul együtt.

Tulestek ezen is és végre elhelyezkedtek.

Szép csendesen szólalt meg a nóta:

»Busan szól a kecskeméti
Öreg templom nagy harangja.«

A zene hangjait a szellő szárnyaira kapta és Bakator azt hitte, hogy be is viszi a hálószoba függönyein s lázas dobogásba hoz vele egy tiszta, szerető szívet.

nyait és anyagi erejét kell irányadóul venni, ha a mentő-intézmény létesítése iránt a napról-napra szaporodó balesetek és szerencsétlenségek a humanizmusnak a haladással és művelődéssel karöltve kifejlődő követelményi oda kényszerítik városunkat is, hogy a mentő-intézmény létesítéséről komolyan gondolkozzék s azt ha kell áldozatokkal is rendszereztesse.

Azok az intézkedések, melyek jelenleg érvényben vannak, elégtelenek; ezeket a szükséghez képest kifejleszteni kell, s ha ezek bizonyos költséggel is járnak, a közönség érdeke megkívánja e téren a pénzáldozatot ugy a hatóság, mint a társadalom részéről.

Balesetknél a segélynyújtást ez idő szerint rendőrségünk gyakorolja: e célból a rendőri laktanyában egy szekrény orvos-szerekkel, néhány kötszer, egy két kerekű betegszállító kézi kocsi és egy két kerekű hullaszállító kézi kocsi áll rendelkezésre; — ha baleset híre jut telefon útján a rendőrség tudomására, akkor a központból 2 napszámos (ha éppen kéznél vannak) kiteszítja a kézi kocsit a helyszínére, ott a legközelebb álló rendőrszem segélyével kocsira teszik a sérültet s ha orvos nincs jelen, a nélkül, hogy a sérültnek a legszükségesebb első segélyt nyújthatnák — elszállítják a kórházba. Nagyobb gyülekezethez, ünnepélyek versenyekhez tiszti orvosi felügyelet alatt a mentő szekrény és hordágy szállítatik ki, ennél többet rendőrségünk mai felszerelése és berendezése miatt nem tehet, nélküli tehát azokat a szerelvényeket, szereket és egyéneket a kikkel és melyekkel a szerencsétlen embereket leggyorsabban első segélyben részesíthetné. Ez az eljárás mentésnek nem is nevezhető, az a kérdés áll tehát előttünk, hogy a mentő-intézmény miként szerveztessék városunkban.

E kérdés megoldása két irányban történhetik: vagy oda kell hatni, hogy más városok példájára társadalmi uton egyesület alakítsák, — vagy pedig hatóságilag kell megtenni az intézkedéseket arra nézve, hogy a mentő intézmény szerveztessék.

Önálló önkéntes mentő-egyesület alakítását társadalmi uton nem tartom kivihetőnek, mert az ehhez szükséges egyéni munka erővel, működő tagokkal társadalmunk nem rendelkezik; nem vonom kétségbe, hogy felhívásra jelentkezzenek a humánus érzékű önfeláldozó egyének, kik áldozatkészségüket e téren is felajánlanák, ezek állandóságára azonban nem számíthatunk, mert társadalmunkban nincsenek meg azon tényezők, kik a segély nyújtást és ápolást hivatásszerűleg saját polgári foglalkozásuk keretében folytonos készenlétben teljesíthetnék. Az ilyen önkéntes mentőegyesület mint a tapasztalat beigazolja, csak oly városban létesíthető, hol orvosi egyetem van és ennek hallgatói szolgáltatják ahhoz a szükséges állandó és szakképzett működő tagokat. A kérdés

anyagi oldalát (tekintve is aggodalmam van arra nézve, hogy az intézmény létesítése és fentartásához megkívánt pénzösszeg társadalmi uton, tagsági illetményekből előállítható volna-e?

A nagyváradi önkéntes tűzoltó egyesület keretében az eszme kivételét létesíthetőnek szinte nem tartom; nem csak azért, mert a két intézménynek egyesítése által vagy az egyik, vagy a másik rövideget szenvedhetne; mert a szükséges anyagi kiadásokat a tűzoltó egyesület elnem bírná, — hanem legfőképpen azért, mivel a rendszeres mentő szolgálat megkívánja, hogy az állandó legyen, a napok és éjszakáknak minden pillanatában kellően beoktatott és begyakorolt egyének kellő felszereléssel rendelkezésre álljanak. Ezt a szolgálatot önkéntes tűzoltók ellátni képtelenek, mert ha talán az éjszakai szolgálatra a tűzoltói éjjeli őrsegeken vállalkoznának is, a sokkal fontosabb nappali szolgálatot el nem láthatják; — mert a két keze munkájából élő ember (önkéntes tűzoltóink pedig mind ilyenek) arra a keresetre, melyet nappali munkásságukkal megkeresnek, nagyon is rá vannak utalva.

A nagyváradi önkéntes tűzoltó egyesületben a tűzoltó főparancsnok meg fogja tenni az iránt az intézkedéseket, hogy a tagok a mentő segélynyújtásra, a mentőszerek kezelésére beoktatásnak, — s kötelezettséget vállal bajtársai nevében is, az hogy mint önfeláldozó szeretet legbuzgóbb apostolai segélyükkel mindég ott lesznek a hol rájuk szükség van; az ő közreműködésükre nagyobb veszély esetére mindég lehet számítani.

A rendszeres mentőszolgálatot tehát állandóan készenlétre szervezett fizetett egyénekkel kell ellátni; a mentőszerek és felszerelvények költségeit azonban társadalmi uton nem kell fedezni. Ily szervezett testület városunkban a tűzoltóság; véleményem szerint tehát a mentési munkálatokra, annak világos fentartásával, hogy ezáltal a tűzoltói szolgálat teljessége és pontossága ne szenvedjen, a városi tűzoltó szakasz volna alkalmazandó. A mentőszolgálattal kapcsolatosan szervezni lehet a betegszállítás és hullaszállítás kérdését. A mentések körül a szolgálatot a tűzoltóőrsegek tagjai, veszem a rendőrök beosztás szerint teljesítenék, rendszeres beoktatásukat a tiszti orvosok eszközölnék.

Midőn a mozgó helyek balesetről hírt vesznek, a központi őrség 2—3 tagja a mentő kocsival kivonulna, a balesetet tudatja az orvossal, ellátják a sérültet az első segélyvel s a kórházba vagy magánlakásra szállítják.

A mentőszerek beszerzési költségei azonban a város költségvetésében fedezetet nem találnak s a város nem rendelkezik oly alappal, mely a szükségletek beszerzése által igényelt kiadást fedezné. Szükséges volna pedig a központi tűzőrség részére:

1. Egy teljesen felszerelt mentő-kocsi (kétlovas fogatra gyógyszerkény és kötszerekkel).

2. Egy személy és szerszállító kocsi, 6—8 személyre, 10—15 drb egyszerű hordágygyal, gyógy- és mentőszekrényvel, nagyobb mérvű szerencsétlenségek esetére, a velencei és réti főkörségek, ugy a vasuti rendőrállomás részére beszerzendő.

3. Három darab két kerekű fűdeles hordágy.

4. 3 drb. kisebb mentőszekrény.

Összesen 4—5000 korona értékben.

Tudomásom van arról, hogy a Vörös Kereszt-egyletnek Méltóságok vezetése alatt álló helybeli fiókja a mentőintézmény létesítésével foglalkozik, sőt vagyonnal is rendelkezik, melyből az intézmény felállításához szükséges felszerelvények, különösen olyanok, melyek a Vörös Kereszt-Egylet hivatásszerű működése körében is használhatók, fedezve lesznek s a választmány ez ügyben egy bizottságot ki is küldött.

Tekintettel az elősorolt indokokra és tervezetre, tisztelettel az iránt van szerencsém megkeresni Méltóságodat, mint a Vörös Kereszt-Egylet nagyváradi fiókjának elnökét, hogy a közegészségügygel összefüggő eme nagyfontosságú kérdés rendezése s egységes szervezése tekintetében a Vörös Kereszt-Egyletnek a felszerelések és berendezés tekintetében hozzájárulását kieszközölni s erről engem tekintettel a mélt. m. kir. belügyminiszter ur ismételt sürgetésére — mielőbb értesíteni méltóztassék, hogy Nagyvárad, mint nagyobb vidék központja, oly kulturális és emberbaráti ügy megvalósításában a jó példával s utmutatással előljárhasson.

Nagyvárad, 1900. április 30.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

Szükség van-e a cipőgyárra.

A nagyváradi lábelleni készítőket napok óta az a kérdés foglalkoztatja, hogy létesülni fog-e a tervbe vett cipő- és csizma-gyár részvénytársaság Nagyváradon, vagy azok a tekintélyes férfiak, a kik a részvénytársaság létesítését pénzzel és tekintélyükkel elősegítették és biztosították volna, lemondanak a részvénytársaság alapításáról és ezáltal megmentik a kisiparosokat az aggodalomtól.

Az alábbi sorokat egy nagyváradi kisiparos küldötte be hozzánk s közöljük a benne felhozott jó eszmékért, a melyek megszívlelésre érdemesek.

A cikkben felhozott ipari szövetkezetek létesítésén most fáradozik a nagyváradi ipartestület s éppen egy bõripari szövetkezet sikerében és közhasznu működésében biznak a legjobban, mert a nemrég alakult hitelszövetkezet segélyével vélik a cél elérni.

Ha a cipőgyár részvénytársaság létesül, ennek a kisipari szövetkezetnek útját vágja teljesen.

A hozzánk beküldött cikk a következő:

Nap-nap után nem hall az ember egyebet csak panaszt az iparosoktól, hogy a nyers anyag drágul, a kész munka ára csökken ugy anyira, hogy a vagyontalan iparosnak alig jut a legszűkebb korlátok mellett a megélhetésre.

Ilyen állapotban akar most segíteni a Nagyváradon alakulófélben levő cipőgyár, illetve a Moskovits Farkas és társa által létesített nagy műhely részvénytársaság nagyobbitása. Az eszme nagyon szép, de a váradi cipész és csizmadia iparosok nem találják ezt magukra nézve előnyösnek, sőt előre látják annak rájuk okvetlen bekövetkező veszélyes voltát.

A gyár alapításán (valószínűleg érdekből) fáradozó Moskovits Farkas ur igéri, hogy a gyár az iparosoknak megélhetést fog nyújtani. Tudjuk, de nem kérünk belőle, mert az keserves megélhetés lenne.

Tegyük fel ugyanis, hogy a gyár foglalkoztat 3—400 munkást is. Most már kérdem, lehetséges-e az iparos előnyével a munkásokat

Alig hallgatott el a kecskeméti öreg harang, mikor kinyílik az egyik ablak s csodácsodája . . . nem ez nem ő . . . óh . . . Friczi, a pinczér szólal meg:

— Kik vannak itt?

— Mi köze hozzá! válaszol Bakator.

— Hát csak annyi, hogy elkotródjanak innen!

— El-e? Aztán maga mondja?

— Én is, meg Potacsek ur, meg Rizling ur is.

— Hát a ki az ördög?

— A kivel most van Olga kisasszonynak a kézfogója.

— A nagyapád füle! Nem igaz, hazudsz vén kutya? de már erre az ablak becsukódott.

Becsapódott a Bakator szívének kinyílt boldogsága is. A milyen szomoruan hallgatott el a zene, olyan megsemmisülve bámult ő is. Végre is Kátsa rázta fel merengéséből.

— Sohse busulj Gida. Jól van ez így.

— Igazad van! Folytassuk a hol elhagytuk.

— Hát itt hagytuk el, jegyzé meg Tify.

— Akkor kezdjétek rá a Rákóczyt és menjünk tovább.

Valami ünnepélyes volt ez a csendes éjben. Bakator néma fájdalomában és vergődésében észrevétlenül elmaradt.

Mire visszakerült a fiúhoz, azok már az igazgató leányának ablaka alatt húzták:

»Szöke kis lány, mért vagy olyan szomorú.«
És a nagy szomorúságnak csak a reggel vetett végett.

*

Azaz dehogy vetett.

Az egész éjszakai kirándulás tudomására jutott a tanári karnak. Különbőféleképp jellemezték és minősítették. De végeredménykép mindnyájan kárhoztatták.

Sőt még tanári szék elé is vitték az ügyet. És itt tizenhatuk életsorsa függött hajszálon, miután érettség előtt állottak. De ez volt a szerencsésük is, mert erre való tekintettel megkímélték őket a kicsapástól s csak a szigorú büntetésekkel elégedtek meg.

Az izgalmasan átélt órák elmúlására aztán öröm murira gyűltek össze, amelyen szívvél, lélekkel éltették a tanári kart.

Reggelfél azután Bakator, mindnyájuk előtt a következő kijelentésekre ragadtatta el magát:

1. Szívbeli ügyeit többet soha a sör élvezetével össze nem köti.

2. A vendéglős lányok ismerettségét kerüli, és

3. ha gymnazista fia lesz, a pusztadombi gymnasiumba fogja járattani.

mellőzni, vagy legyen mindenki munkás? Ha így lenne, kérdelem, nem-e az állam kérsodnók.

Az pedig, hogy az iparos dolgozzon a gyárban a munkás pedig munka nélkül legyen, nem felel meg az igazságnak.

Azok a tőkepénzesek, kik a gyárat oly nagyon óhajtik, sokkal nagyobb áldozatot hoznának az iparosoknak, ha a szak-szervezetet támogatnák pénzzel és így mint kisegítő szereplnének, persze megkapnák a rendes kamatot pénzüik után. Ilyenformán nem kellene gyár és az iparos osztály pedig segítve lenne, — mert belemehetne bármilyen nagy vállalatba és így a pénz meg a munkaerő többet tenne együtt, mint a pénz magában.

Szerintem így sokkal jobban fejlődne az ipar, mint gyárilag.

Bátor vagyok felhozni, hogy a cipész és csizmadia iparág fejlődéséhez nem kell fizika, sem pedig vegyi tudomány, ehhez csak gyakorlat kell. Nézzük meg Kolozsvárt Ferenczy, Matouschek és Hegedűs cipész mestereket, hogy nem készítettnek-e olyan finom munkát, mint bármelyik gyár, ide érve a külföldet is. Vagy nézzük a helybeli iparosok nagyobb részét, nem felelnek-e meg az igényeknek jobban, mint a gyár, csak hogy egy hiányzik: a pénz.

Láthatjuk tehát, hogy a kisiparosok sokkal jobban tudnák az ipart fejleszteni, ha a háta megé állának a tőkepénzesek és nem elnyomni, hanem felkarolni akarnak.

Szerintem az ilyen urak lennének az igazi iparbarátok.

A munkásokra nézve is van egy rossz oldala a gyárnak, t. i. az, hogy míg egy gyárban 300 munkás dolgozik, addig ugyanannyi munkán a műhelyekben 600 munkás dolgozhatna, mert a gyárban roppant erővel lehet keveset keresni, míg az iparos kevesebért többet fizet és így több embernek volna megélhetése.

A gyárra vonatkozólag egy gyűlést tartottunk volna a Zöldfa termében, de a gyűlést egyakarattal ott hagytuk, mivel az előadó, névszerint Moskovits Farkas ur munkásai rendszeresen viselték magukat az iparosokkal szemben.

Nagyvárad, 1900. május 8.

Nagy Lajos,
cipész.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

A holnapi városi közgyűlés nagy tárgysorozattal indul, de ezek között igen sok a különféle vállalkozók ajánlata és szerződése a városi munkákra.

Kiválóbb fontosságú ügy alig néhány van, hanem azért alig lesz egy nap vége a közgyűlésnek.

A polgármester a havi jelentés kapcsán válaszolni fog a múlt havi gyűlésen hozzántézt interpellációkra s meg fog emlékezni a mostani közműves és ács munkások sztrájkjáról.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1900. évi május hó 10-én esetleg következő napjain tartandó rendes havi közgyűlésében a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. Polgármesteri havi jelentés.

2. M. kir. belügyminiszter ur leirata a Színház és Bazár bérház környékének rendezése ügyében s ezzel kapcsolatos tanácsi előterjesztés.

3. U. a. jelentése a Bazár bérház bolt és lakhelyiségek bérbeadása tárgyában.

4. U. a. jelentése az élelmezési raktár céljaira szükséges nagyobb terület átbocsajtása tárgyában.

5. U. a. előterjesztése a gázgyár melletti telkek felosztása, özv. Rimler Károlynának ezzel kapcsolatban álló telekvételi kérelme tárgyában.

6. U. a. előterjesztése Molnár János nagyvárad lakostól utca szabályozási szempontból

előtt kiterületért nyújtandó kártalanítás tárgyában.

7. U. a. jelentése a föld-, sár-, kavics és egyéb fuvarozási munkálatokra tartott újabb árlejtés eredményéről.

8. U. a. jelentése a törvényszéki palota környékének újbóli kiaszfalozására megtartott árlejtés eredményéről.

9. U. a. előterjesztése a város által fenntartott községi iskolák részére kérendő államszegély tárgyában.

10. U. a. előterjesztése a város általános csatornázására készített részletes tervezetnek és költségelőirányzatnak jóváhagyás végett felterjesztése iránt.

11. U. a. előterjesztése a nagyvárad orth. izr. hitközség és ifj. Klein Sámuel bérlet átruházási ügyében.

12. U. a. előterjesztése Sternberg Lázár f.-vásárhelyi lakos kövezet és hidvám megváltás iránt kötendő egyezség tárgyában.

13. U. az a kir. tábla kibővítésére Guttman József és Rendes Vilmosmal kötött szerződést beterjeszti.

14. U. az özv. Róth Mórné és Róth Józseffel a bémer-téri kiülő helyre vonatkozó megkötött szerződést.

15. U. az Helyfi Lászlóval papir és írószerek szállítására.

16. U. az Havasi Zsigmonddal a mázoló munkálatokra.

17. U. az Winkler Szidorról a szobafestő munkálatokra.

18. U. az Szőke Ferenczcel a cserepező munkálatokra.

19. U. az Déry Jánossal az üveges munkálatokra.

20. U. az Vicsai testvérek céggel lakatos munkálatokra.

21. U. az Vlád Ágostonnal a bádógos munkálatokra.

22. U. az Engel Ignáczczal burkolati munkálatokra.

23. U. az Herczeg Lajossal a kerékgyártó munkálatokra.

24. U. az Lueczek Józseffel az asztalos munkálatokra.

25. U. az Szalai Mihálylyal a kovács munkálatokra.

26. U. az Jankovics Istvánnal kötött földbérleti szerződését.

27. U. az Gyelán Demeterrel kötött földbérleti szerződést.

28. U. az Szilágyi Dezső s társaival kötött adásvételi szerződés.

29. U. az Rácz Jánosné nagyvárad lakossal a részére átbocsátott köztérre kötött szerződést bemutatja.

30. U. a. Pankolics Károlylyal a városligeti uszodára kötött szerződést bemutatja.

31. U. a. jelentése özv. Klein Illésné kegydíj iránti kérelme tárgyában.

32. U. annak jelentése az ev. ref. leánynevelő intézet vizdíjának elengedése ügyében.

33. Tanács javaslata az utcai járdák és burkolatokról szóló szabályrendelet átdolgozása, az átdolgozott szabályrendelet elfogadása iránt.

34. U. a. javaslata a katonai beszállásolás iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában.

35. U. annak jelentése a gyámpénztár 1899. évi zárszámadása s a gyámhatósági szabályrendelet átalakítása tárgyában.

36. U. a. előterjesztése Demetrovics András által a Haas-Gottlieb alaptól kért kölcsönt megtagadó tanácsi határozat ellen beadott felebezés tárgyában.

37. U. a. jelentése a városi vámos hidak 1899. évi kezelésének eredményéről.

38. U. a. előterjesztése a petroleumkartel ellen intézendő felirat tárgyában.

39. U. a. előterjesztése a vízvezetési bizottság újból megalakítása iránt.

40. U. a. jelentése Szüts István levéltárnok lakbérilletményének szabályozása ügyében.

41. U. a. előterjesztése a város köz és gyámpénztárának, valamint az adópénztár megvizsgálásáról.

42. Nyugdíjbizottság jelentése Weisz Izidorné nyugdíj ügyében.

43. Nyugdíjbizottság jelentése Böde András nyugdíj ügyében.

44. Nyugdíjbizottság jelentése a nyugdíjalap 1899. évi zárszámadása tárgyában.

45. Szatmár-Némeli város átirata az ujonnan telepített szőlőkön termett bornak 10 hl.-ig terjedő részére adómentesség kimondása iránt.

46. Győr sz. kir. város. a városok jogi viszonyainak rendezése iránt tartandó kongresszuson való képviseltetés iránt.

47. Heves megye átirata a boritaladó le szállítása tárgyában.

48. A kereskedelmi és iparkamara átirata az ipari szeszgyárak támogatása ügyében.

Miről midőn a törvényhatóság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyben tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a városház tanácstermében kitéve lesznek és bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1900. május hó 8-án.

Komlóssy József,
tb. főjegyző.

Munkácsy a ravatalon.

A műcsarnok palotája előtt nagy közönség tolong a délelőtti órákban. A rendőrök egyelőre csak jegyekkel bocsátják be a közönséget a ravatalhoz.

A lépcsőzet előtt serényen dolgoznak a szimbolikus ravatal felállításán, melylyel a budapesti művészek áldoznak a nagy művész emlékének, hogy a gyászszertartás fényét emeljék. Ez a szobormű egy magas lépcsőzetes emelvényen nyugszik, mely fekete lepellel van bevonva.

Az emelvényen az elhunyt művész dombozművé arczképe látható gyönyörű kivitelben. Jobbra és balra az emelvénytől két magas pőznán fehér himzett pálmalevelekkel díszített fekete zászlókat lenget a szél.

Az oszlopcsarnok falai fekete posztóval vannak bevonva és exotikus növényekkel díszítve

Fekete szőnyegek jutni be a félkör alakú szoborterembe, melynek közepén állították fel a nagy halott ravatalát. A ravatal magas lépcsőzetes, feketébe vont emelvény, amelynek tetején van a művész lezárt érczkoporsója, körülötte pálmák és exotikus virágok. Négy hatalmas gázkandeláber és gyertyák sokasága világítja a termet.

A ravatal körül temérdek koszoru. Maga a koporsó gyászfátyolba vont nemzeti szín lepellel van félig eltakarva. A koporsón magán egy pálmakoszoru és egy kis rózsabokréta van — az özvegy bokrétája.

A közönséget a főbejáraton bocsátják be a ravatalhoz és a hátsú kijáraton bocsátják ki. Díszbe öltözött rendőrök tartják fenn a rendet. Megállani nem szabad. A ki csak egy percze is megáll, távozásra szöllítják föl. A ravatal körül folyton nagy közönség hullámszik.

A holnapi temetés menetét a honvéd zenekar nyitja meg. Utána következik:

A rendőrség.

Országos Mintarajztanoda növendékei tanárraikkal.

Iparművészeti Iskola növendékei tanárraikkal.

Zeneakadémia növendékei tanárraikkal.

Színművészeti Iskola növendékei tanárraikkal.

Ezek után jönnek a küldöttségek:

Magyar Képzőművészek Egyesülete.

A három mester-iskola koszoruja, amelyet külön ez alkalomra készült kosztyumben visznek. Az egyházi kíséret.

A halottas kocsis, a mely köré a szallagot vivő művészek sorakoznak, mellettük a fáklyavivők és két sor egyetemí ifjuság magyar díszben.

A rendjeleket vivők.

A családtagok.

A művészek testületileg.

A miniszterek, a kormány tagjai és méltóságok.

Az Országos Képzőművészeti Társulat.
A Nemzeti Szalon.
Egyéb hatóságok.
Végül a gyászokcsik, zenekarok és rend-
őrség.

Bejelentett küldöttségek:
A Népnevelők Budapesti Egyesülete.
Országos Nőképző Egyesület.
Országos Magyar Zeneakadémia.
Párisi Magyar Egyesület.
Biharmegyei Kör.
Fővárosi Szobafestők s Mázolók Egyesülete.
Lipótvárosi Kaszinó.
Országos Képtár.
Országos Mintarajztanoda és Rajztanár
Képezde.
Budapesti Protestáns Iparosképző Egye-
sület.
Országos Magyar Királyi Iparművészeti
iskola.
Országos Iparművészeti Múzeum.
Az Asztaltársaságok központja.
Budapesti Kis- és Középkereskedők Tár-
sulata.
V. Kerületi Munkás Kaszinó.
Miskolc város.
Demokrata Kör.
Országos Pázmány Egyesület.
Budapest-Rákosi Közművelődési Egyesület.
Budapesti Szobafestők és Mázolók Ipar-
testülete.
Asztalos Ipartestület.
Vakok Intézete.
Posta- és Távirtdai Tanfolyam Hallgatói.
Báró Hirsch Mór Jótékony Egyesület.
Ujpesti Közművelődési Kör.

Budapest, máj. 8. (Saját tud. táv.)
A Nemzeti Casino gyönyörű babérkoszoru-
rut küldött a Munkácsy ravatalára. Az
Othón kör részvétíratot intézett Mun-
kácsynéhoz. A Kisfaludy Társaság ma
tartott ülésén elhatározta, hogy Mun-
kácsy temetésén képviseltetni fogja magát.

Kibékülés.

A sztrájk lefuvása.

Nagyvárad, május 8.

Két napi sztrájk után ma végre létrejött az egyezés a sztrájkoló 600 munkás és az építő vállalkozók között. *Sztarill* Ferenc építész még a tegnapi nap folyamán kijelentette munkásai előtt, hogy a kérelmüket kész teljesíteni és így a koldusápoló intézetnél már a mai napon dologba állottak.

Ez a körülmény fölbátorította a többi építő munkásokat is, mert belátták, hogy nem lehetetlen a kérelmük teljesítése és így bár kevés reménnyel, de törhetetlenül állott a sztrájk. A sztrájkolók százával lepték el a rendes sztrájk tanyájukat a Rédey-kertet, a hol mindössze egyetlen egy rendőr járkált alá s fel, de még ennek az egynek sem akadt dolga s bizvást tovább állhatott volna. A sztrájkolók csöndben s nyugodtan tárgyalták a maguk nagy baját, legfeljebb a rendőrkapitány plakátja került még szóba s nem tudták mire vélni annak retentő módon karhatalommal, katonasággal fenyegetőző hangját, holott nekik eszük ágában sincs rendet bontani.

Végre a sztrájkolók szilárd magatartása megtörte a jeget és este 6 órakor *Gerő* Ármán rendőrkapitány összehívta az ipartestület hivatalos helyiségébe a békéltető bizottságot, a munkások megbizottait, valamint az építési vállalkozókat.

Gerő Ármán t. b. rendőrkapitány elnökle-
te alatt jelen voltak: Milibák József, Bodnár János, Lévai Márton, Hann Lajos, Széles Lajos, ifj. Cser János, Tátray Sándor iparos mesterek, Barza Antal, Bereczky Géza, Kiss András, Lup

Ferencz, Orenics Alajos, Véber József, Nagy Lajos iparos segédek, mint a békéltető bizottság tagjai, ifj. Rimanóczy Kálmán, Rendes Vilmos, Guttman József, Sztarill Ferencz építési vállalkozók, a sztrájkolók részéről pedig Molnár Lajos, Privacsek Mihály, Pasuk Károly és Hendsel Lajos.

A békéltetés nehezen ment, mert a vádak egész áradata zudult, pro és kontra s csakis *Gerő* Ármán rendőrkapitány tapintatos vezetésének köszönhető a létrejött egyezmény, mely-
lyel talán egy óriási szerencsétlenségnek lett eleje véve. A tárgyalás teljes három óráig tartott, úgy, hogy csak este 9 órakor lehetett a létrejött egyezményt formulázni.

Megállapították a következő békepontok:

I. Az építésvállalkozók elfogadják a munkások által kívánt 10 és fél órai munkaidőt.

II. Az eddigi munkabér helyett behozzák az óra szerinti fizetést és egy óra *minimum* munkadíját 16 *krban* állapítják meg.

III. Az építés vállalkozók kikötik, hogy a felszabadulástól számított 2 éven belüli, valamint az elgyengült, beteges és öreg munkások munkabére a *szabad egyezkedés* tárgyát képezik.

Nagy csapat munkás várta kétségbeesett türelemmel az alkodásuk eredményét az ipartestület háza előtt, a munkások nagyobbik csapata pedig kint várakozott a Rédey-kertben. Egyszerre kinyílt az ipartestületi ház emeli ablaka s megjelent abban a sztrájkolók megbizottainak egyike s lekiáltott az alatt várakozó tömegnek:

— Nincs semmi baj!

Nagy éljenzés tört ki erre és szaladtak megvinni a jó hirt a sztrájk tanyán várakozó munkásoknak. A munkások helyeselték a megbizottak eljárását s a *sztrájkot lefujták*.

Holnap már mozgalmas élet színterei lesznek ismét a színház s a bazár épület falai.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Május 19. Esküdtzéki tárgyalás.

* **Az új Bazár bérbeadása.** A Bazár-szoros kiszélesítésére szükséges házak vételárának fedezésére építette a város a Bazár bérházat s az építés vállalkozók 10 évre évi 20000 frt bérösszeget biztosítottak, akként azonban, hogy az elért esetleges magasabb bér a városi pénztáré, de akár előbb, akár később, ha csökken a bérjövedelem, 10 évre 200,000 frtnak kell a városi pénztárba befolyjni. A bérbeadásra felhatalmazott vállalkozók nem bírták a 20,000 frt évi bért elérni s így most a városi tanács küzködik a bérbeadással. A lakásokat csak kivesszik, de a boltokra nem akad bérlő, a felvett bérösszegért különösen nem. Ennek okát abban vélik feltalálni, hogy az árlejtés most történik, mikor már az üzlettulajdonosok nem mondhatnak fel az általuk birtoltolt boltokra. Tegnap délután az árverelő-bizottság megtartotta az árlejtest, nagyon csekély eredménnyel. Az 1-ső (4400 koronás), a 4-ik (1600 kor.), az 5-ik (1600 kor.), a 6-ik (1600 kor.), továbbá a 7., 9., 10., 11. számú boltokra nem jelentkezett bérlő. A 12. számú bolt 1500 korona bérré volt felvéve és Stern Lipót szabó 1200 koronát ígért érte; — a 17. számú 900 koronára

felvett bolthelyiségért *Stágl* Kálmán czipész 600 korona évi bért ígért; a 18. sz. boltért pedig *Lebovits* Miksa czipész ígért 250 kor. évi bért. A lakásoknál *Balogh* Sámuel kir. táblabíró tett 3 lakásra is vagylagos ajánlatot, de minden lakásnál a felvett összegnél kevesebb bérösszeggel. *Kajári* Ármán egy lakásra 1400 korona helyett 1200 koronát ajánlt, míg a 6. sz. lakást az államépítészeti hivatal hajlandó 1400 koronáért kibérelni. A tanács az árlejtes eredményét bejelenti a holnapi városi közgyűlésnek. Valószínűleg *Kunz* Gusztávnak adják ki az egész épületet, az általa megajánlt 20500 frt évi bérösszegért.

* **Választások a megyénél.** A Rezey Gusztáv elhalálozásával megüresedett megyei árvaszéki másodülőnői állást a juniusi megyei közgyűlés fogja betölteni s ennél fogva már most megindultak a kombinációk az állás betöltése iránt. Hír szerint pályázni fognak: *Biszerszky* Elemér, *Kiss* József t. b. aljegyzők és *Csapó* Sándor nyug. szolgabíró. Ez állás elnyerésére legjobb kilátása van *Biszerszky* Elemér t. b. aljegyzőnek, a ki e szakban már több év óta működik.

* **Nagyvárad csatornázása.** Nagyvárad város csatornázásának részlet-terveit *Walserczég* elkészítette s azok itt vannak a városnál. A kivitelre még ugyan nincsen pénz sőt a most felveendő nagy kölcsönből sem jut e célra semmi, de azért a város felterjeszti a miniszterhez felülbírállás végett.

* **Kinevezés a postánál.** A kereskedelemügyi miniszter *Vittkó* Vilmos postatisztet, az újvárosi postahivatal főnökhelyettesét, főtiszté nevezte ki.

* **Nagyságos alispán ur!** A czimkórság és talmi czimek használata befészkelte már magát a hivatalos stílusba is lassanként és megrontja a tekintetes tisztviselői kar eddig czim és rangkórságtól távol álló érzületét. Mély megilletődéssel közlünk azért itt egy átiratot, mely negligálni igyekszik az alispán tekintetes czimét és a hivatalos czimzésben az új szecszosiós iránynak hódol minden áron. Az átirat Alsófehérmegye alispánjától érkezett Biharvármegye alispánjához szól vala a következőképen:

Sz: 6855/900. Alsófehérmegye Alispánjától.

Biharvármegye Tekintetes Alispáni Hivatalának.

N.-Váradon.

Schönberger Dávid illetőségi ügyében kihallgatandó lenne, de nevezett időközben Gyulafehérvárról ismeretlen helyre távozott.

Kérem ugyanazért *Nagyságodat* sziveskedjék nevezett hatósági területén körözletni s engem az eredményről értesíteni.

Nagy-Enyed, 1900. április hó 30-án

Csathó János,
alispáni tanácsos.

* **A városok kongresszusa.** Győr város kezdeményezésére kövelebb a város sok kongresszust tartanak Győrben, amelyen megbeszélnek a városok ügyét-baját. A kongresszuson Nagyvárad város képviselőiben dr. *Bulyovszky* József polgármester vesz részt. Ezen a kongresszuson tárgyalásra kerül a városok házosztályadóreformja is, a mely kérdésben a mozgalmat Nagyvárad város polgármestere indította meg.

* **Házhelyek elárverezése.** Nagyvárad város aránytalanul nagy területen van kiépítve s ez megdrágítja a kövezetet (a mi a legtöbb helyen nincs), a közbiztonságot és közvilágítást. Ez vezette a várost annak a kimondására, hogy minden további kiterjeszkedést megakadályoz. Most kivételt tesznek a gázgyár mellett

levő 3 házhelyvel. Az építendő honvéd gyalogsági laktanyához úgy is kell közeget és világítást berendezni, miért is a laktanyán belül fenmaradó 2 házhelyre árverést javasol a tanács, a 3 házhelyre nézve pedig előterjesztést tesz a közgyűléshez, hogy engedje át a város özv. Rimler Károlyné részére, az általa felajánlott összegért.

* **Szlavianszky Nadina daltársulata Nagyváradon.** A szép orosz énekesnő az ő nemzeti daltársulatával e hó 15-én fog nálunk hangversenyezni a »Kereskedelmi Csarnok« disztermében. A hangverseny programja, mint azt most már végleg megállapították, a következő dalokból fog állani:

1. Orosz katonai induló, Szlavianszky Nadina.

2. Régi orosz népdalok. Vegyes kar. Szlavianszky Nadina.

3. A kovács. Nemzeti dal. Szlavianszky Nadina.

4. Elrejttem a gyűrűmet. Népdal Szlavianszky Nadina.

II. rész. A Balalaika zenekarhangversenye.

1. A hold világít. Nemzeti dal Andrefftól.

2. Katona-dal. Szlavianszky Nadinától.

3. Barinja. Tánczda.

III. rész.

1. Legenda. Tschaikovszkytól.

2. A köd leszáll. Wilboa.

Két holló beszéli. Dargomigsky.

3. Piros Sarafán. Warlamoff.

4. Ei Uchnem, a volgai halászok világhírű dala, vegyes karra alkalmazta Warlamoff.

* **A letartóztatott szociálista kitiltása.** A rendőrség *Baranyai* Miklóst a tegnapi letartóztatott szociálista ácsmestert izgatásai miatt a város területéről örökre kitiltotta. Az illető 1892-ben már ki volt tiltva Nagyváradról, de később megtörték itt.

* **Halálozás.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Varga Károlyné szül. Balog Mária fájdalmas szívvel tudatja a legjobb férj és rokon *Varga Károlynak* folyó hó 8-án reggel 6 órakor élete 63-ik, boldog házassága 6-ik havában rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 9-én d. u. 4 órakor fognak az olaszzi ref. egyházban tartandó ima után az olaszzi sírkertben örök nyugalomra tételre. Mely végtisztesség tételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyváradon, 1900. május hó 8-án. Béke poraira.

* **A tegnapi incidenshez.** Fuchs Mór izr. főrabbi tegnapelőtti megjelenéséhez a városi járásbírósnál — azon helyre igazító felvilágosítást kapjuk, hogy Fuchs főrabbi nem ragaszkodott kizárólag kalaphoz, hanem igenis azt jelentette ki, hogy esküt csak is fedett fejtelével tehet, ez vallási dogma.

* **Pofozkodó tolvaj.** Budapesten a Battány-utca 43. számú házában, Tanczer Jánosné háztulajdonosné lakásába tegnap délután beurrant egy Barta Árpád nevű 19 éves, rovott multu suhancz. A fickó hamar összenyalabolta a fogason lógó ruhadarabokat és meg akart ugrani. Tanczerné azonban észrevette a dolgot és kiabálva futott a tolvaj után. El is csipte a fickót. A ki erre dulakodni kezdett az asszony nyál, sőt néhányszor pofon is ütötte. Néhány ember végre segítségére sietett Tanczernének és a vakmerő tolvajt megkötözve vitték a kerületi kapitányságra.

* **Mérgezés bájitalal.** Petény község lakosai nagy izgatottsággal tárgyalják Czibulya Pál jómódu gazdaember hirtelen halálesetét és Czibulyáné elfogatását. Ennek a két esetben összefüggése a következő: Czibulya Pál petényi lakos mint özvegy ember, ezelőtt egy évvel másodszer is megnősült és elvette Bágyi Erzsébetet, ki szintén özvegyi állapotban volt. Egy évi házasság után Bágyi Erzsébet arra a felfedezésre jutott, hogy az ő férje nagyon öregszik. Éppen azon gondolkozott, hogy miként lehetne az öreg embert megfiatalítani, a mikor betoppant hozzá Riczi Mária cigányasszony, ki arról volt nevezetes, hogy mindenről tud or-

vosságot. Bágyi Erzsébet is elpanaszolta az ő nagy baját Mária néninek, ki azzal vigasztalta a panaszos asszonyt, hogy van ő neki olyan bájitala, hogy ha azt férjével megitatja, egy hét alatt úgy fogja magát érezni, mintha husz éves legény volna. Czibulyáné, erre a nem remélt kijelentésre kézséggel kapott a felajánlott bájital után. Daczára, hogy jó drágán kellett megszereznie, — mert ötven forintot fizetett egy félliteres üveg bájitalért, — de nem sajnálta a költséget csakhogy férjét ifju erőben lássa. A cigányasszony utasítása szerint a folyadékot pálinkába keverve kellett beadni az öregedő férjnek. Czibulyáné már egy hét óta kevertette a pálinkába a bájitalt, mit férjet rendszeresen el is fogyasztott. De mert midaddig semmi eredményt nem észlelt e hó 5-én nagyobb adagot itatott meg férjével, a mitől Czibulya hirtelen rosszul lett és még aznap iszonyu kínok között meghalt. Czibulyáné beismerte, hogy ő itatta meg a férjét, de a cigányasszonyt okolja a ki a mérges folyadékot adta neki. A csendőség Czibulyánét és Riczi Mária cigányasszonyt átadta a járásbírósnak.

* **A Duna titka.** Ma reggel a Rudas-fürdő táján egy női holttestet fogtak ki a Dunából. A tetem már vagy nyolcz hete lehetett a vízben és annyira feloszlásnak indult, hogy felismerhetetlen volt. A halottat a rákos-kereszturi új temetőbe szállíttatta a rendőrség.

* **Leugrott a harmadik emeletről.** A Váci-utca 50. számú ház lakóit ma szörnyű eset riasztotta föl. Reggel valami tompa zuhanás hallatszott s a hogy a házbeliek erre kiesttek, ott láttak az udvarkövezeten egy eléktelenített, összetört véres emberi testet. Szaladtak orvosért, de minden orvosi segítség ugyanis hiábavaló volt. A szerencsétlen ember, a ki a harmadik emeletről zuhant le, — nyilván leugrott onnan, — rögtön halva is maradt, mert teljesen összetörte magát. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Szlaninkó* Alajos, olmtüzi születésű, 45 éves foglakozás nélküli ember. Meglehet, hogy Szlaninkó úgy esett le a harmadik emeletről, bár semmi keresni valója se volt abban a házban és alkalmasint csak azért ment oda, hogy kivégezze magát.

* **Megrabolt kereskedő.** Vakmerő rablás történt a napokban Zomborban. Sztanisits Milán zombori vegyeskereskedőnek a város egyik élénk forgalmu utcájában van az üzlete. A mult szombatn ebéd után nyugodtan szivarozgatott Sztanisits az üzletében, két idegen ember lépett be a boltba. Sztanisits, mint eféle jóra való kereskedő, megkérdezte a jövevényektől, hogy mivel szolgálhat, mire az egyik revolvert rántott elő s azt Sztanisits mellének szegezve, azzal felelt hogy »pézt vagy az életet!« Ezalatt a másik a szür alu! éles baltát vett elő s azt a kereskedő fejének irányítva, sürgette a pénz ki szolgáltatását. A kereskedő, a revolver és a balta láttára megijedt s hogy ennek a két veszélyes szerszámnak a közeléből szabadulhasson, átadta a napi bevételt 4—6 forintot a rablóknak. Ekkor a két merénylő a szivaros dobozokat ürítette ki, távozásuk előtt azt a jó tanácsot adták a megszeppent kereskedőnek, hogy ne merjen lármát csapni, mert különben bárhol találják, agyonlövik. Sztanisits, a mint ijedségtől magához tért, mégis elmondta az esetét a rendőrségnek, a mely most nyomozza a vakmerő rablókat, de eddig még nem tudott nyomukba akadni.

Temetés „andungból.”

Nagyvárad, május 8.

Ma délelőtt a mikor a heti piac még javában állott, a Kis piacon keresztül két csendőr egy 17—18 évesnek látszó suhanczot kísért a rendőrség börtönébe és a *suhancz hóna alatt egy kis gyermek koporsót vitt.*

A piacon óriási megdöbbenéssel tárgyalták ezt a látványt még akkor is, a mikor a két csendőr koporsót vivő foglyával már rég elhaladt és megkezdődött a találgatás, hogy miféle rémes bünténnyel áll kapcsolatban az a kis koporsó. Csakhamar egy egész csapat

rémesebbnél rémesebb történet keringett száj-ról-szájra. Volt azok között középszámítással véve szerelmi bosszu, 4 gyermekgyilkosság, 3 szentimentális történet a jószívű testvérről és hullarablás.

Ez alatt pedig rémes jelenet játszódott le *Gerő* t. b. rendőrfőkapitány szobájában. A főkapitány hivatalos komolysággal asztalánál ül, a diványon pedig egy fiatal criminalista ügyvéd tárgyal, a mikor belép a két csendőr és szalutál.

— Na mi baj?

— Hihihih prxmzrx hihihih!

— De kérem ez az ügy nagyon komoly.

A csendőr végve komolyságot erőltet magára és előadja a koporsót vivő suhancz szörnyű történetét. A suhanczot *Tolnai* Kálmánnak hívják, bihar-püspöki-i illetőségű cseléd.

— Ahá! És, — és — ?

Tegnap hajnalban észrevette a *bihar-püspöki-i* temetőcsész, hogy a temetőben két gyanus alak sűrög-forog egy sírhely körül. Gyorsan arra felé szaladt, de közeledtére az egyik gyanus alak eliramodott. A másik azonban nyugodtan ott maradt és a kezével kaparta a földet tovább egy kis gyermek-koporsóra.

— Mit csinálsz te itten? — kérdi tőle a temetőcsész.

— Szerencsétlen kis öcsémnek ásom meg a sirt.

— Te emberi voltodból kivetkőzött állat, hát így kell eltemetni a kis öcsédet?

— Még csak 8 hónapos volt a kis jószág.

— De hiszen tudom én mi lappang te benned, gyerő csak föl a csendőséghez.

A bihar-püspöki-i csendőr-őrs is szörnyen meg volt illetődve, a mikor hajnali álmából felverik ezzel a »nagy bünténnyel« és a nyomozást azonnal megkezdte.

— Kit tettél el láb alól te szerencsétlen? kérdezte tőle a csendőr-őrsvezető.

— Csak kis öcsémet akartam eltemetni.

Most tehát következett a koporsó felnyitása. Borzalommal hozták elő a kis gyermekkoporsót és előre el voltak rá készülve, hogy egy szörnyen megcsontított gyermek holttestét találják benne. Egy vésővel lassan, óvatosan feszítették föl a koporsó fedelét.

A koporsó fedele fölpattant és találtak benne nem ugyan egy összeroncsolt gyermekhullát, hanem *egy nagy csomó gyaluforgácsot.*

Tableaux!

— Te gazember, zsvány, semmirekellő, imposztor és eféle kifejezések röpködtek a fiatal suhancz felé.

— Hát így teszel te minket lóvá. Megérdemelned, hogy belezárjunk abba a kis koporsóba.

— Hát nincs az öcsém benne? — kérdezte a suhancz ámulva a dühtől toporzékoló csendőröktől.

— Oh te akasztófa virág! No ni, hogy adná a bankot. — Ni ni, hiszen ismerünk mi téged?

Erre aztán megállapítják, hogy *Tolnai* Kálmán pár hét előtt náluk volt szolgálatban, de mint hogy egy kerek hiányzik, elbocsájtották a szolgálatból.

Tolnai Kálmán azután bejött Nagyváradra. A csendőröktől kapott 1 frt 20 krt. s azzal bement egyik helybeli temetkezési társulat üzletébe és egy legkissebb gyermekkoporsót kért. Csakhogy a koporsó ára 1 frt 50 kr. volt, ott-

hagyta tehát az 1 frt 20 krajczárját és megígérte, hogy azonnal hozza a hiányzó összeget. Másnap csakugyan kerített valahonnan még 30 krt. és így kiváltotta a kis gyermekkoporsót, a melylyel aztán kiment Bihar-Püspökibe temetkezni és itt történt vele az elmondott derült incidens.

Gerő főkapitány behivatja Tolnai Kálmánt s megjelenik, a koporsójával hóna alatt a valószínű tragikomikus alak.

— Hát miért temettél te? — kérdi tőle a főkapitány.

— Hát éppen akkor ilyen andungom volt.

— Hát most nincs andungod?

— Most nincs kérem. Minden hónapban csak egyszer szokott lenni, vagy kétszer, de nekem akkor temetnem kell.

— A koporsót honnan vetted?

— A mikor andungom jött, betértem Germán Károly temetkezési intézetébe és megvettem 1 frt 50 krért, még 30 krt. utólag kerestem hozzá, mert iszonyu nagy andungom volt temetni.

Igy tűnt azután ki, hogy nem az öcsését temette el, hanem egy szenzációs bűnügyi tárgyalást.

A szerencsétlen eszelőst orvosi megfigyelés alá vették.

Igazságszolgáltatás.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Lehóczky Lajos.*

931 Aradi takarékpénztár — Csathó Gizella és társa — helyben hagyva.

949 Szőlősi Márton — Bör Mihály — megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

111 Nagyvárad takarékpénztár — Dia mandí Miklós s t. — rendelet.

488 Máté István — Molnár Jakab — rendelet.

509 Id. Egan Lajos s t. — Spiegel Jakab s t. — feloldva.

535 Nagyvárad gör. kath. káptalan — Mucz István s t. — rendelet.

606 özv. Nyokó Ferenczné — Fábry István — helyben hagyva.

652 Morsich Florián — Volf Péter — helyben hagyva.

669 Szeles János s t. — Lakatos József — helyben hagyva.

748 I. Aradi tkptr. — Dobró János — rendelet.

713 Aradi polgári takarékpénztár — Schwarcz Ignác és neje — visszautasítva.

SZINHÁZ.

Perényi Margit rehabilitálása.

Az országos színész-egyesület fegyelmi tanácsa Perényi Margitot, a debreczeni színtársulat tagját a kolozsvári Nemzeti Színházzal történt szerződés szegéséért a színész-egyesületből egy fél évre kizarta. A közgyűlés a napokban tárgyalta ezt az ügyet és Perényi Margitot a szerződés szegés vádjára alól fölmentette.

NYILTTER.

SLAVIANSKY NADIA

egyetlen

HANGVERSENYÉRE

ülöhelyek

2, 1.50, és 1 irtos árban

előre válthatók

PAUKER DÁNIEL papirkereskedésében.

TAVIRATOK.

A néppárt kilépése a delegációból.

Budapest, máj. 8. (Saját tud. táv.) A néppárt fontos tárgyu ülést tartott ma este 5 órakor, melyen *Rakovszky* István az Ugron elleni hajsztát, Ugronnak a delegációból való kibuktatását terjesztette elő. A párt erre helyesléssel fogadta *Rakovszky* indítványát, hogy a pártnak a delegációba választott tagjai mondjanak le a megbízatásról és így a delegációban az ellenzék egyetlen tagja sem lesz képviselve. *Rakovszky* István és *Zichy* János gróf a legközelebbi ülésen bejelentik kilépésüket.

Ugy hírlik, hogy az az ellenzék összes bizottsági állásokról le fog mondani.

Öngyilkos földbirtokos.

Budapest, május 8. (Saját tud. távirata.) *Szaplonczay* Pál nagybirtokos Dragomérfalván agyonlőtte magát, — meghalt.

Nagy színház égés.

Antwerpen, május 8. A város egyik legnagyobb színháza eddig még meg nem határozható okból támadt tűz következtében teljesen leégett. A kár több millió forintra rug.

A Reichsrath ülése.

Bécs, május 8. A Reichsrath mai ülése elébe a politikai körök nem csekély aggodalommal tekintenek. Az ülés megnyitása, mely 11 órára volt kitűzve, jelentékeny késést szenvedett, minthogy a csehek klubja az utolsó percekben tanácskozássra gyűlt össze, hogy megállapítsa taktikáját. Hogy a parlamenti helyzet miként fog alakulni, az előre nem látható. Minthogy Körber miniszterelnök az új javaslatok benyújtásakor nagyobb szabású kijelentéseket fog tenni, minden e nyilatkozattól függ.

Bécs, május 8. (Saját tud. táv.) Az előre várt botrány tényleg bekövetkezett. *Koerber* miniszterelnök után *Puczak* képviselő névszerinti szavazásokat kért és elrendelték, amire aztán óriási botrány tört ki. A karzatokat kiürítik s az ülést fölfüggesztik. Az ülés megnyitása után hasonló jetenetek törték ki. Folytonos kiabálások szemenszedett kifejezésekkel:

— Cseh tolvajok! Kutják!

Többen Stranzkyhoz kiáltanak:

— Zsidó tolvaj!

A csend végre helyre áll, mire megkezdhetik a szavazást. Öt órakor még szavaznak.

Bécs, május 8. (Saj. tud. táv.) A Reichsrath föloszlatását valószínűnek tartják.

A pestis.

Bécs, május 8. A „Wiener Zeitung” a belügyi, kereskedelemügyi és pénzügyi minisztereknek egy rendeletét közli, a mely a Portsaidban előfordult pestis-esetek miatt megtiltja bizonyos Egyiptomból jövő áruk és tárgyak behozatalát és átvételét.

Transzvál.

London, május 8. A „Times”-nek jelenik Mafekingből, hogy a láz egyre terjed.

A Vézuv kikötése.

Nápoly, május 8. A Vézuv kitörései mint most már bizonyos, nem lesznek veszedelmesek. A pár napi háborgás után nagymennyiségű láva ömlik ki, de nagyobb bajtól most már nem kell tartani.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara teljes ülése. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara, a folyó évi május hó 9-én, ma (szerdán) d. u. fél 3 órakor saját helyiségében ülést tart. Nagyvárad, 1900. május hó 2. *Janky* József, elnök.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, május 8.
Buza októberre	7.90
Buza áprilisra	7.68
Uj tengeri	5.68
Rozs okt.	6.96
Zab okt.	5.30
Káposzta, reepeze, aug.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, május 8.
Oszták hitel	731.—
Magyar hitel	736.50
Allamvasut	644.—
Rimamurányi	618.—
Magyar jelzalog	461.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. május 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	97.60
Magyar koronajárdék	92.55
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 ¹ / ₂ %	101.—
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 ¹ / ₂ %	99.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.30
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	94.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcson	164.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	138.50
Oszták járadék papirban	98.70
Oszták járadék ezüstben	98.20
Oszták járadék aranyban	97.40
Oszták korona járadék	98.—
Oszták államsorsjegyek	135.50
Oszták magyar bankrészevény	17.75
Magyar hitelbankrészevény	756.50
Oszták hitelintézet részevény	730.25
Párisi vista	96.55
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.25
Németbirodalmi márka	118.30
London vista	242.80
20 márkás arany	23.66

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VILLANY-VILÁGÍTÁS!

SZENT-LÁSZLÓ GYÓGYFÜRDŐ

(PÜSPÖK-FÜRDŐ)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Az ezredévi kiállításon e fürdő a nagy arany-érmét nyerte.

— Vasut-, távirda- és posta-állomás helyben. —

==== *Telefon összeköttetés Nagyváradal.* ====

Hazánk legrégebb gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R° kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű ur- és női tükör-fürdők, kabin- és mórföldes-fürdők, a gyógyeszközökkel dúsan felszerelt gyógypihenő termek. Nagy sétányok. Tekepálya.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi loboknál, csonttörések és ficzámok után visszamaradt fájalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál): különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitünő: sápkór, vérszegénységnél, a női hatású **görvély és angolkórnál**, légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrászda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, tánczvigalmak, lawn-tennis pálya, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térzene.

Évad: május 1-től szeptember 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30° armérséklet.

Kitünő magyar konyha áll rendelkezésre, mely saját vezetésem alatt a legkényesebb igényeknek is megfelel. Tisztán kezelt erdélyi és érmelléki borokról gondoskodtam.

A vendégek részére szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás, napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. TERNER BÉLA.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek és a sikerdús gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát és pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Czeglédy Sándor,
fürdő-bérlő.

VILLANY-VILÁGÍTÁS!

Nagyvárad, 1900. május 9.

A

TISZÁNTÚL

KÜLÖNKIADÁSA.

Ugron Gábort fölmentették.

Budapest május. 9.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Az összeférhetlenségi bizottság ma d. e. 10 órakor ült össze, hogy ítéljen az Ugron Gábor ellen bejelentett incompatibilis esetek fölött. A gyűlés nagy érdeklődés között ment végbe. Megjelentek az összes miniszterek, az Ugron-párt összes tagjai, a Kossuth-párt több tagja, igen sok képviselő.

A bizottság délután 1 óráig tanácskozott és Ugron Gábort egyhangulag fölmentette az inkompatibilitás vádja alól.

A szerkesztésért felelős Dr. Vueskies Gyula.

Szent László-nyomda